

Maurice Pellé (Douai 1863 – Toulon 1924)

Pracovní list úroveň B

Zdroj: Viktor Stretti: Generál M. Pellé, archiv VHÚ.

I. Premiant ve školních lavicích, bystrý a učenlivý v životě

Maurice byl druhým synem Charlese Henriho Josepha Pellého, francouzského vojenského důstojníka v severofrancouzském Douai. Mladý Maurice měl to štěstí, že doma vládlo kromě přísné mravní a náboženské výchovy také prostředí podněcující rozvoj chlapcova intelektu a uměleckých vloh, zejména kreslení při pravidelných návštěvách malířského ateliéru. Již na střední škole bylo jasné, že mladý Pellé je talentovaný nejen v matematice, ale i v kresbě. Jeho inteligence jakož i příklad otce ho předurčily ke studiu pařížské Polytechniky, na kterou nastoupil v roce 1882. Již tehdy věděl, že se stane po vzoru otce profesionálním vojákem.

Ecole Polytechnique.

1883-84

*Liste, par ordre de mérite, Des Elèves Déclarés
Services publics, le 11 Août 1884 avec indication de
chacun d'eux est classé.
(Cette liste ne sera définitive qu'après l'approbation)*

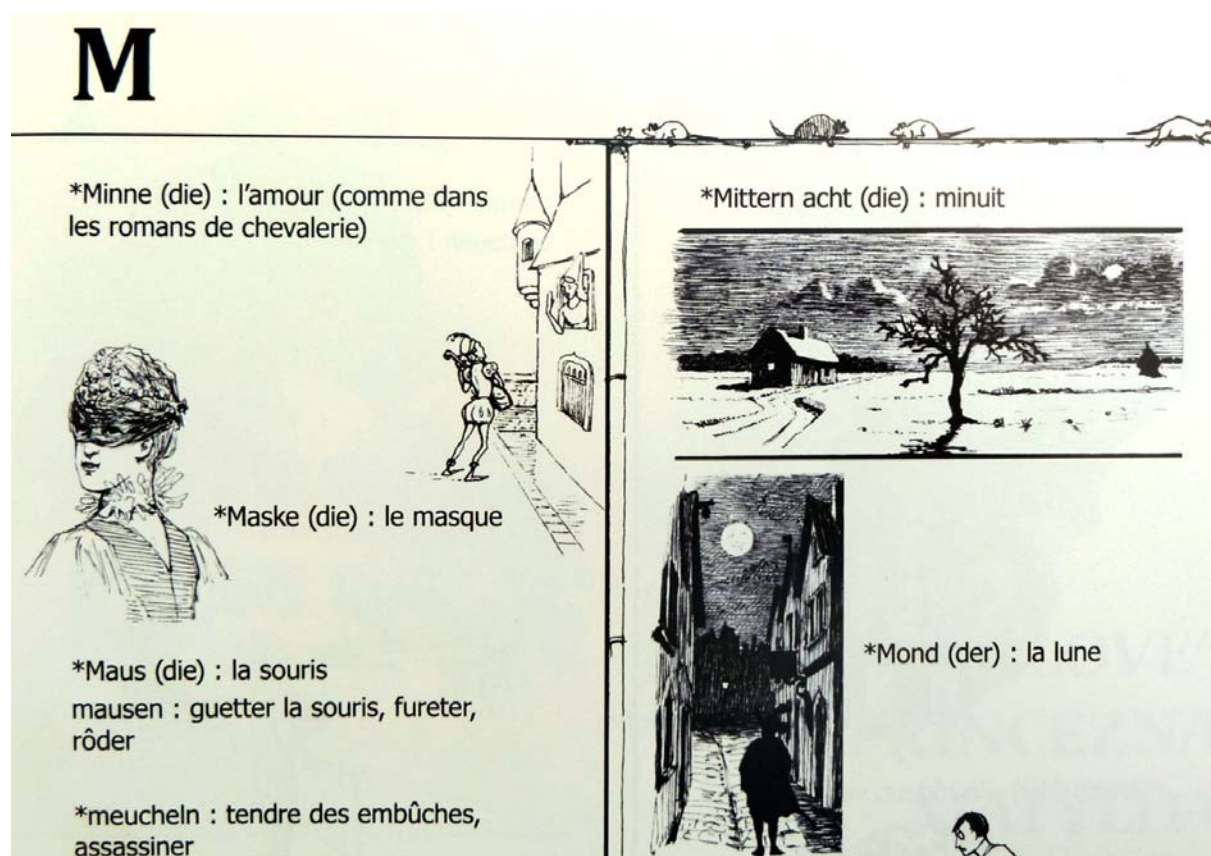
Nom		Nom		Nom		
1	Chapuy	Min.	36	Guillaux	G. Min.	
2	Coque	Min.	37	Bernheim	G. Min.	
3	Pellé	A	38	Roche	G. Min.	
4	Bernard	Min.	39	Vormand	G. Min.	
5	Maurit	Min.	40	Ripard	G. Min.	
6	Pelloué	Min.	41	Morliot	G.	
7	Santenoid	Min.	42	Mégard	G.	
8	Vieille Charles	P.C.	43	Fayrabort	"	
9	Nadal	Min.	44	Corpet	"	
10	Fouquet	"	45	Kisler	"	
11	Godard	P.C.	46	Robin	A	
12	Hoizog	P.C.	47	Trocmé	A	
				71	Perret	G
				72	Mange	"
				73	Bornet Joseph Louis	G
				74	Chaou	G
				75	Callat	"
				76	Defrance	G
				77	Magny	G
				78	Franch	G
				79	Couvier	G
				80	Villecloux	G
				81	Renard	A
				82	de Stouvenin	A

Zdroj: Pořadí absolventů Pelléova ročníku na Ecole Polytechnique, VHÚ, AM, PP.

- Z hlavičky seznamu zjisti a napiš školní rok, z kterého pořadník pochází. Porovnej informaci s informačním textem v rámečku a zjisti, kolik ročníků Pellé na Polytechnice studoval. (Nápověda: absolventský ročník znamená poslední)
- V levém sloupci pořadníku vyhledej Pelléovo jméno a napiš, jaké místo obsadil v žebříčku nejlepších studentů absolventů.
- Zamysli se nad významem slova POLYTECHNIKA. Jaké typy předmětů se mohly, dle tvého názoru, vyučovat na takové vyšší škole?

Pellé svá studia zakončil na Vysoké škole válečné v Paříži roku 1895. Z této doby pochází jeho originální francouzsko-německý ilustrovaný slovník. Sešit je inspirovaný typem výkladových slovníků, kam si studenti sami mohli na připravená místa vpisovat a vkreslovat své poznámky.

DOK 2: Ukázka z Pellého ilustrovaného slovníku¹

Zdroj: SANDIFORD-PELLÉ, I. *Generál Pellé, obrázkový deník*. Praha: MO ČR, 2010, s. 71.

- Pozorně si prohlédni kreslený DOK 2 a zamysli se, jaká je hlavní výhoda obrázkových slovníků. K čemu obrázky slouží? Máš nějakou svoji osvědčenou metodu, jak se učíš cizí jazyk?
- Důkladně si prohlédni Pellého kresby a zhodnot, zda se jedná o díla zdařilá, průměrná či podprůměrná (levý sloupec: rytířská (dvorská) láska, maska; pravý sloupec: půlnoc, měsíc).

¹ V pravém sloupci nahoře je nesprávně napsáno slovo „Mittern acht“. Jedná se o kopii z citovaného díla, tedy je ponecháno v publikované podobě. Správná verze slova je ovšem „Mitternacht“.

II. Voják z povolání – Maurice Pellé a „Velká válka“

V lednu 1871 bylo ve francouzském Versailles vyhlášeno Německé císařství, korunu zde přijal Vilém I. Na pařížském bulváru Champs-Élysées pochodovali manifestačně pruští vojáci... Mladý Maurice, syn francouzského brigádního generála, patřil ke generaci, jež považovala za svou povinnost odčinit pokoření z prusko-francouzské války. Z pařížské Polytechniky přešel Pellé na Aplikační dělostřeleckou školu do Fontainebleau. Po jejím absolvování (1886) se stal velitelem dělostřeleckého pluku a obdržel hodnost nadporučíka. Pro svou inteligenci, bystrý úsudek a morální kvality si ho vybral budoucí maršál Joseph Joffre za ordonančního důstojníka. Po vypuknutí 1. světové války byl Pellé povolán na samý vrchol vojenské hierarchie velení – do generálního štábu. Zde dosáhl povýšení na brigádního generála a v roce 1918, pro své zásluhy na frontě, byl jmenován divizním generálem.

DOK 3: Generál Joffre o Pellém, jeho podřízeném na generálním štábu v Chantilly

Pellé byl člověk nejbystřejšího a nejdůmyslnějšího rozumu, s nímž jsem se snad v životě setkal. Byl nadán zázračnou pracovitostí, oddaností, která snesla každou zkoušku, širokým rozhledem a důvtipem, jenž ze skvělého důstojníka dělal zároveň obdivuhodného diplomata.

Zdroj: JOFFRE, J. *Paměti maršála Joffrea*, II. Praha, 1933, s. 353.

- *Vypiš, jaké Pelléovy vlastnosti generál Joffre v textu vyzdvihuje.*
- *Pro jakou další funkci, krom vojenského důstojníka, by se podle Joffrea Pellé hodil?*

DOK 4: Briádní generál Pellé, velitel 153. divize, na frontě v dubnu 1917 (druhý zleva)

Zdroj: Pellé v zákopech, duben 1917, VHÚ, AM, PP.

... Pět hodin jsem pochodoval [Pellé, pozn. autora], abych viděl zákopy. Vrátil jsem se s blátem až za ušima. (...) Vstoupil jsem do spojovací chodby plné vody, dělal jsem akrobata, abych se smočil co nejméně. To trvalo do té doby, než jsem uklouzl a voda mi natekla vrchem do holínky; mlaskala při každém kroku. Pak už jsem plaval v tekutém bahně až do návratu [na velitelského stanoviště, pozn. autora]. Ale já jsem se po skončení promenády umyl a převlékl. **Pomyslete, jak vypadají ti, kteří čtyři – pět deštivých dnů neopustí zákopy a spí v díře!!**

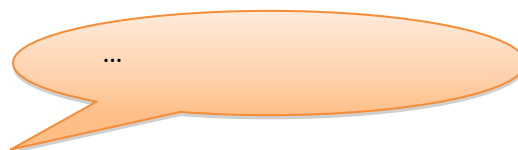
Zdroj: SANDIFORD-PELLÉ, I. Op. cit., p. 146. [Upraveno]. (Původní zdroj: Osobní dopis generála Pellého z 15. října 1917.)

DOK 5: Rozkaz, který vydal Pellé své jednotce 13. dubna 1917

... Zítra zaútočíte. (...) Jedná se o to, zvítězit takovým způsobem, aby se nepřítel už nemohl vzchopit... a aby se jeho ústup, započatý na řece Sommě a Oise, proměnil v definitivní. Vpřed **děti**, ať žije 153. divize!

Zdroj: THOMASSON, R. *Le Général Pellé*. Paris: Gauthier-Villars, 1933, s. 56.

- *Prohlédni si fotografii a přečti text DOK 4. Vyznač na fotografii generála Pellého a popiš svými slovy, jak vypadá. Nakresli svého vojáka v zákopu a do úst mu vlož krátký smyšlený text, kterým prozradí, jak se cítí, jakou má náladu.*

- *Koho má Pellé na mysli v poslední větě ukázky DOK 4? Porovnej ji s oslovením „vpřed děti“ z DOK 5. Vyčteš mezi řádky, jakým byl Pellé velitelem, když se zajímá o podmínky svých podřízených a oslovuje je takovým způsobem?*

III. Diplomat ve službách Francouzské republiky

V letech 1909–1912 vykonával Pellé funkci francouzského vojenského atašé (tj. zástupce) v Berlíně. K tomuto úkolu ho předurčovalo jeho taktní vystupování, umění komunikace, schopnost předvídat a kriticky analyzovat události a samozřejmě jeho výborná znalost němčiny. Díky svému společenskému rozhledu a perfektnímu vzdělání brzy pronikl mezi vyšší kruhy berlínské společnosti; s německým císařem udržoval korektní vztahy a byl jím zván na četné společenské akce (mj. na hon lesní zvěře). Po tzv. Marocké krizi (1911) sledoval Pellé ostřížím zrakem změny v německém zákonodárství ve prospěch zbrojení, tj. přípravu německé císařské armády na válku, a referoval o tom do své vlasti, přičemž se ukázal jako vynikající prognostik příštích událostí.

DOK 6: Role vojenského atašé

Atašé musí pozorně sledovat tisk, zprávy z jednání vlády, rozpravy v parlamentu... a musí zasvěceně analyzovat obsah vojenských zákonů. A nejen to, měl by proniknout do smýšlení vojenských kruhů, odhadnout reakce veřejnosti.

Rozdíl je v tom, že špionáž je nepřátelská činnost, kdežto vojenští atašé jsou součástí diplomatického zastoupení [tj. osob pod vedením velvyslance, pozn. autora]. Špionáž je cílena proti hospodářským a vojenským zájmům druhé země. Zpravodajství vojenských atašé má pouze zjistit stav věcí.

Zdroj: BŘACH, R. *Generál Maurice Pellé. První náčelník hlavního štábu*. Praha: MO ČR, 2007, s. 26.

- *Z jakých veřejných zdrojů čerpá vojenský atašé, když podává zpravodajství?*

- *Jaký je rozdíl mezi špionáží a hlášením vojenského atašé? Opiš správně příslušné věty do tabulky:*
  - *Provádí nelegální činnost na území cizího (nepřátelského) státu.*
  - *Dbá na dobrou reprezentaci, protože je součástí diplomatického sboru.*
  - *Využívá neoficiálních praktik a struktur a pokoutně zjišťuje informace o nepříteli.*
  - *Informace vyhledává v denním tisku, ve sbírkách zákonů a zprávách z jednání vlády cizího státu.*
  - *Podává přesné údaje o počtu, vybavení a rozmístění nepřátelského vojska.*
  - *Jeho úkolem je proniknout mezi vysoké politiky a činitele cizího smluvního státu za účelem nasát tamní ovzduší a poznat jejich mentalitu.*
  - *Dostává cílené úkoly, aby škodil hospodářství a armádě cizí země.*
  - *Ve svých hlášeních používá výlučně zákonné postupy.*

Vojenský atašé (diplomat)	Špion

DOK 7: Císař Vilém II. a Pellé na lovu

Zdroj: Pellé na honu, VHÚ, AM, PP.

- *Pozorně si prohlédni fotografii DOK 7 a zhodnoť vztah obou státníků. V jakém jsou kontaktu, těsném nebo odtažitém? Co můžeš vyčíst z výrazu jejich tváře? O čem to vypovídá?*

DOK 8: Pellé analyzuje situaci v Německu ve zprávě francouzskému premiérovi dne 26. května 1912

Opakuji, že podle všech známek **si většina Němců přeje mír...** Jsem přesvědčen, že stoupenci války patří dnes ještě k menšině. Chtěl bych však upozornit na známky toho, že situace se může v jisté chvíli změnit velice rychle...

Příležitost, roznětka, která by zapálila sud prachu, se může zrodit **z jakéhokoliv incidentu mezi Francií a Německem**, či **z příčiny vnější, jako je krize na Balkáně**. Ještě spíše může povstat z neobratné a brutální diplomacie, která je vystavena různým tlakům a od níž se očekává konfrontace.

Zdroj: R. Poincaré. *Au service de la France. Neuf années de souvenirs, I.* Paris: Plon, 1926–1933, s. 135–136.

- *Jak charakterizuje Pellé německé většinové veřejné mínění ve vztahu k přípravě na válku?*

- V jakých dvou možných příčinách vidí Pellé příležitost k rozpoutání války mezi Německem a Francií?
- Najdi v zeměpisném či dějepisném atlase, co rozumíme pod označením „Balkán“. Dolož správnost Pellého předpovědi o místě rozpoutání konfliktu (viz DOK 8), který nakonec vyústil v 1. světovou válku. Jaký konflikt ji tedy bezprostředně odstartoval a kde? (použij učebnici dějepisu a dějepisný atlas).

IV. V čele francouzské vojenské mise v Československu

11. listopadu 1918 bylo vyhlášeno příměří na západní frontě, čímž skončila 1. světová válka v Evropě. Francie si tak, jako vítězný stát a nejsilnější představitel Dohody (Francie, V. Británie, Itálie a další), otevřela cestu k mírovým jednáním s poraženými státy a ke spolupráci se státy nově vznikajícími jako např. Československo, Polsko aj. Do Československa byli povoláni vojevní experti, tzv. Francouzská vojenská mise, aby pomohli vybudovat vojsko a vyškolit domácí, tj. čs., důstojnický sbor. Vedoucím této mise se stal generál Maurice Pellé.

DOK 9: Pellé se ujímá svého úkolu v Československu

Zdroj: Břach, R. Op. cit., s. 73.

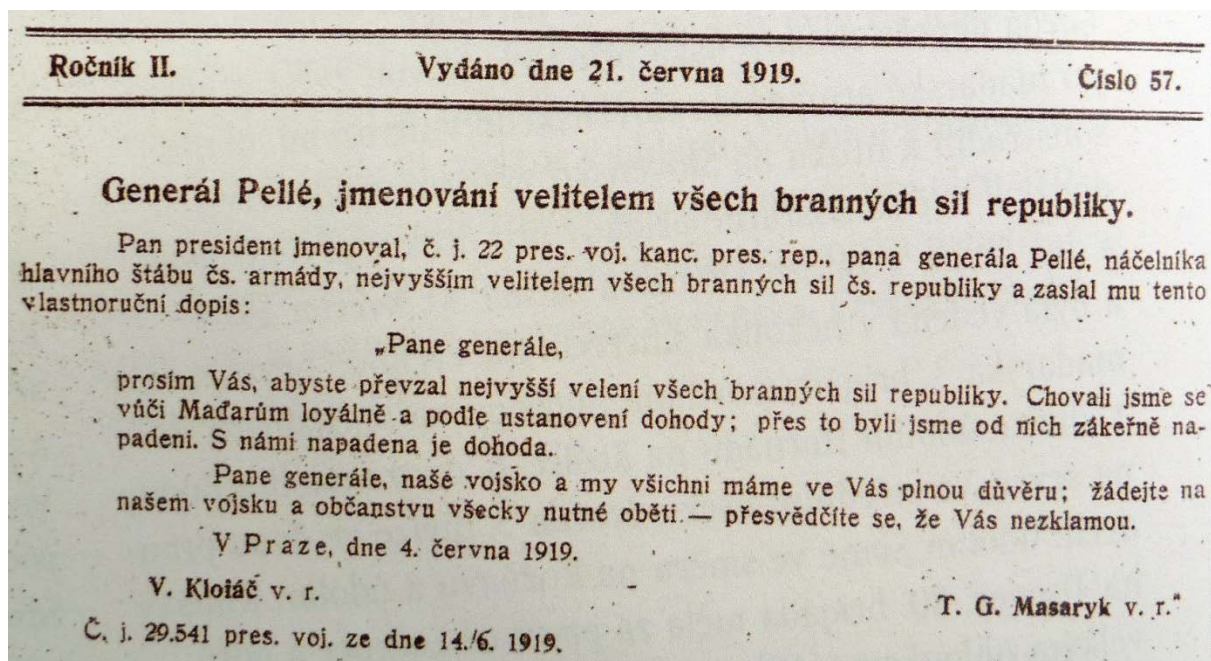
- Do jaké funkce je jmenován generál Pellé a od kdy ji má vykonávat?
- Pellé byl podřízen hned dvěma osobám. Které to byly a jaké státy zastupovaly?

- Vyhledej na webu ministerstva obrany, kdo dnes zastává funkci náčelníka generálního štábu. Jakou má hodnost?

Na podzim roku 1918 byla sice podepsána příměří s R-U a Německem, ale v Evropě nebylo zdaleka dobojováno. Zejména tzv. nástupnické státy vzniknuvší rozpadem habsburské monarchie se musely prosadit a uhájit své hranice. Pellé „seděl na dvou židlích“ – musel balancovat mezi zájmy Dohody, resp. Francie, a právě vzniklého Československa, kde byl v případě války z pověření prezidenta Masaryka jmenován vrchním velitelem ozbrojených sil. Jako takový se vyznamenal ve válce o Slovensko a v konfliktu o Těšínsko.

DOK 10: Jmenování Pellého z rukou prezidenta republiky v reakci na vpád vojska bolševické Maďarské republiky rad na území Slovenska

Zdroj: Břach, R. Op. cit., s. 110.

- Do jaké funkce byl Pellé jmenován a kým?
- Jmenování podepsal ministr národní obrany a prezident republiky. Z dokumentu zjisti jejich jména.
- Uveď, kdo byl napaden (2 položky) a od koho (1 položka). Dokaž citací z dokumentu úzkou vojenskou spoluprací Československa s Dohodou a připraveností čs. národa nést oběti.

DOK 11: Pellé je vyznamenán Čs. válečným křížem dne 14. července 1919, vpravo od něj gen. Mittelhauser, pluk. Šnejdárek

Zdroj: Pellé dekorován Čs. válečným křížem, VHÚ, AM, PP.

- Najdi na fotografii prezidenta Masaryka a generála Pellého.
- Připomeň si, co se stalo dne 14. 7. 1789 v Paříži (dnes francouzský státní svátek). Pokud nevíš, využij internet. Proč myslíš, že byli váleční hrdinové vyznamenáni Masarykem právě u příležitosti tohoto data?

Poté, co skončila válka o Slovensko (červen 1919), prožíval Pellé období velké popularity ze strany čs. veřejnosti. Čs. armáda prokázala pod generálovým velením svoji bojeschopnost a získala znovu čest. Pellé toho hodlal využít při prosazování své koncepce stálé čs. armády (tzn. důstojníci a pravidelně obměňovaní branci) jako součásti aliančního vojska Spojenců. Tomu hodlal přizpůsobit nový branný zákon ČSR, což se v podstatě podařilo roku 1920.

DOK 12: Pellého úvaha o roli ČSR v aliančním systému Spojenců, 23. října 1920

ČSR lze považovat za základnu, o níž se opírá ve střední Evropě – organizované podle jednotlivých mírových smluv – veškerá **spojenecká politika, Francie zvláště...** Československo, izolované ve středu Evropy a **ohrožené obklíčením**, může uniknout porobení a zotročení ze strany Německa jenom, když se **věrně a opravdově ztotožní s politikou spojenců.**

Zdroj: Břach, R. Op. cit., s. 150. (Původní zdroj: SHAT 7N 3109.)

Zdroj: Europe After World War One <http://modernworldhistory2010.wikispaces.com/World+War+One>.

[17. 12. 2014]. Upraveno.

- *Pozorně si přečti DOK 12 a prohlédni si přiloženou mapu Evropy. Vyhledej na ni ČSR a její sousední státy. Jaké nebezpečí podle Pellého nově vzniklé republice hrozí? Jaké je, podle Pellého, jediné smysluplné východisko z tohoto nebezpečí?*
- *Pellého pohled nás vybízí k otázce: jaký užitek bude mít ČSR a jaký Spojenci, resp. Francie, „když se Československo věrně a opravdově ztotožní s politikou spojenců“? Jinak řečeno: o co šlo Francii a o co šlo ČSR?*

SPOJENCI

ČSR

...

...

V. Dvě vlasti: „matka a dcera“ a svatba

Generál Pellé působil, coby náčelník čs. hlavního štábu, v čele francouzské mise v Československu od počátku roku 1919 do konce roku 1920, tzn. téměř dva roky. Jako voják a diplomat plně pochopil své jedinečné postavení v ČSR, tj. prostředníka mezi čs. prezidentem (resp. ministrem národní obrany) a francouzským vojenským velením (maršál Ferdinand Foch). Pellé několikrát mírně překročil své kompetence a to ve prospěch Československa, lépe řečeno ve snaze vybudovat dobré jméno Francii a její vojenské misi v čs. veřejném mínění. Měl pro to i osobní důvody. Po svém příchodu do Prahy se totiž seznámil s Jarmilou Braunerovou, s kterou se roku 1921 oženil.

Na základě branného zákona vznikla první československé vojenská akademie², která zahájila v říjnu 1920 řádnou výuku s cílem vychovat domácí vysoké důstojníky.

DOK 13: Pellé přítomen při hlasování o branném zákoně v parlamentu ČSR, 19. března 1920, projev Františka Udržala³

Považuji za svou povinnost poděkovati vřele **duševnímu tvůrci naší branné** moci i předložení vládní předlohy zákona, velikému synu sesterské republiky Francouzské, našemu šéfu generálního štábu Pellému.

... Veliký voják jest jistě nepřitelem dlouhého mluvení... a kdyby dobře rozuměl, kdyby již dnes ovládal tak naši řeč, opravil by mne a řekl by, že není přítelem českého národa, **nýbrž že se cítí celým svým srdcem upřímným Čechoslovákem**, jak to obyčejně říká.

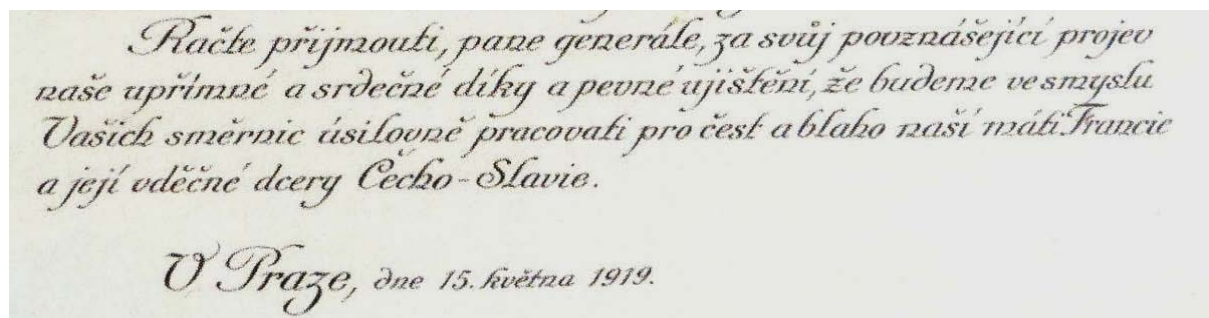
Zdroj: *Těsnopisné zprávy o schůzích Národního shromáždění československého*. Svazek IV, 132. schůze. Praha: PSPČR, 1920, s. 3957.

- *Jak poslanec František Udržal označil Pellého v souvislosti s „naší brannou mocí a vládní předlohou zákona“?*
- *O jakém vztahu Pellého k Československu vypovídá Udržalova řeč? Kým se podle něho „cítí“ Pellé být?*

² Byla založena v Hranicích, kde de facto navázala na činnost c. k. vojenské akademie.

³ František Udržal byl do konce Velké války poslancem rakouské říšské rady, poté čs. parlamentu. V letech 1921–1925 se stal ministrem národní obrany a na přelomu 20. a 30. let byl předsedou vlády ČSR.

DOK 14: Děkovný dopis studentů prvního kurzu vyšších důstojníků adresovaný gen. Pellému

Zdroj: Dopis Pelléovi od účastníků prvního důstojnického kurzu, VHÚ, AM, PP.

- Pellé dokázal své vojáky očividně nadchnout. Povšimněte si, jakým způsobem čs. důstojníci vyjadřují loajalitu svému generálovi a jak označují Francii a svou rodnou zem(!). Cituj z dokumentu 14.

Starý mládenec Pellé se záhy po svém příchodu do Prahy zakoukal do Jarmily Braunerové (nar. 1889), neteře české malířky Zdenky Braunerové. Pellé, známý svým smyslem pro kulturu a umění, se totiž často vyskytoval ve společnosti umělců jako např. Muchy, Kupky, Švabinského, Mařatky aj. Mladá Jára rovněž patřila do této společnosti, kde okouzlovala přítomné svým půvabem a zpěvem. V roce 1920 se už jednalo o vážnou známost. Svatba s Járou Braunerovou se konala na jaře 1921 v Praze, kdy byl již Pellé vyvázan z čs. služeb a působil jako francouzský vyjednaváč v Turecku. Několik měsíců nato se jim narodila dcera Maryška.

DOK 15: Jarmila Braunerová kolem roku 1920

Zdroj: Mladá Jarmila Braunerová, VHÚ, AM, PP.

Budeš mi pomáhat svým půvabem a všemi vlastnostmi, které máš. Jako paní domu a jako žena učiníš francouzské sídlo příjemné a obdivované.

Zdroj: SANDIFORD-PELLLE, I. Op. cit., s. 157.

- *Na základě fotografie a textu DOK 15 napiš, jak si Pellé představoval roli své budoucí manželky Járy.*

DOK 16: Svatba Maurice Pellého a Járy Braunerové

Zdroj: Svatba Maurice Pellého a Járy Braunerové, VHÚ, AM, PP.

- *Z informačního textu v rámečku zjisti, kdy a kde se svatba konala. Kolik let bylo ženichovi a kolik nevěstě?*
- *Znáš ze svého okolí nějaký pár s podobným věkovým rozdílem? Znáš nějaký smíšený (mezinárodní) manželský pár? Jaké mohou být výhody či nevýhody takových sňatků? Uvažuj a diskutuj se spolužáky.*

V prosinci 1920 byl Pellé francouzskou vládou povolán do Paříže, kde mu bylo sděleno, že ke konci roku má po dohodě s čs. vládou složit svou funkci náčelníka generálního štábu. Zdá se, že náš generál se ukázal být v očích francouzské vlády až příliš srostlý s čs. prostředím, a potřeboval tedy změnu. Navíc ho čekal nelehký úkol francouzského vyjednavče v Turecku (1921–23), s nímž se stále nedařilo uzavřít mírovou smlouvu. To se podařilo až roku 1923 ve švýcarském Lausanne.

DOK 17: Slavnost pořádaná E. Benešem u příležitosti odchodu Pellého z ČSR, 30. prosince 1920

Když mluvil [Beneš] o vztazích mezi Francií a ČSR, řekl příznačně, že **soulučenství musí spočívat na přátelství a názorové shodě**, které **Pellé zosobňoval**. Ministr národní obrany gen. Husák působivě prohlásil: „Úkolem vojáků je dobývat... Vy jste dobyl něco, co se v kariéře generálů vyskytuje vzácně. **Vy jste získal duši národa**“.

Zdroj: Srov. Břach, R. Op. cit., s. 199.

- *Připomeň si, jakou státní funkci zastával Eduard Beneš ve 20. letech 20. století (použij učebnici dějepisu nebo internet).*
- *Jak Beneš charakterizoval v DOK 17 roli Pellého ve vztazích Francie a ČSR?*
- *Podle gen. Husáka se Pelléovi podařilo dobýt něco „vzácného“. Co to bylo? Co tento symbol vyjadřuje?*

DOK 18: Poslední pozdrav čs. vojákům pronesený v češtině (!) Pellém před odjezdem do Paříže, 1. ledna 1921

Bylo mi ctí být vaším velitelem... **Vaše vlast se stala mou druhou vlastí...** Ať žije Československá republika! Ať žije prezident Masaryk! Nazdar, bratři!

Zdroj: Srov. Břach, R. Op. cit., s. 199.

- *Jakým přívlastkem Pellé označuje čs. vlast? O čem to svědčí?*

VI. Shrnutí

- *Doplň správně chybějící pojmy. Vybírej z nabídky:*

maršál Foch – těšínská krize – náčelník generálního štábu – Slovensko – Čs. válečným křížem – prezident republiky – vojenská akademie v Hranicích

Generál Pellé byl prezidentem Masarykem jmenován..... . V době válečného ohrožení (červen 1919) z tohoto titulu zastával Pellé pozici nejvyššího velitele čs. ozbrojených sil. V době míru však tuto funkci zastává..... . Pellé byl v červenci 1919 po skončení války o ..... vyznamenán ..... . Pelléovým francouzským nadřízeným byl..... . Na založení ..... roku 1920 měl Pellé rozhodující vliv.

- *Do přiložené tabulky doplň do každého sloupce správně alespoň tři vlastnosti a dvě působišť, resp. bojiště vystihující generála Pellého (některé vlastnosti se mohou opakovat).*

Voják	Diplomat
...	...
...	...
...	...

- *Pokus se v několika větách vysvětlit, proč je pravdivý Pellého výrok: „Vaše vlast se stala mou druhou vlastí... Ať žije Československá republika!“*

Maurice Pellé (Douai 1863 – Toulon 1924)

© Spolek ČSBH. Licence CC BY-NC-ND <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> Projekt byl podpořen Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci dotačního Programu na podporu činnosti nestátních neziskových organizací působících v oblasti předškolního, základního a středního vzdělávání v roce 2014.